

Puntdevista 69. Les lliçons (polítiques) del coronavirus (i II) **(23/3/2020)**

Són moltes les lliçons que ja es poden treure de la pandèmia que ens afecta de manera tan cruel i intensa, i encara en podem treure moltes més en el futur, quan s'acabi totalment. A banda de les ja comentades en un escrit anterior, ara voldria fixar-me en les derivades de la decisió del govern central de centralitzar la gestió de tota la situació, en una mostra més de la mentalitat jacobina que segueix imperant en aquest estat, digui el que digui la tan esmentada Constitució.

D'entrada, s'ha volgut justificar la centralització de les mesures sanitàries i de control general sota el principis de l'eficàcia i l'equitat per al conjunt de la població de l'estat; novament allò del "café per a tots", t'agradi o no el café, el vulguis fort o fluix. Però la realitat d'aquests temps, definits amb raó com de suma complexitat, no permet solucions generals arreu i per a tothom, car la realitat és cada vegada més diversa. Complexitat significa varietat de situacions i circumstàncies.

Solament en un país com Mònaco o Andorra es podria actuar de manera uniformadora, però amb estats grans i avançats, que plantegen una gran diversitat de situacions, les mesures més eficaces davant d'una situació d'emergència com la present sortiran de la descentralització de les respostes, deixant que un govern central les pugui recolzar i complementar si es fa necessari. Perquè són les autoritats i els tècnics més pròxims els que coneixen millor que ningú el que es fa necessari en l'entorn més pròxim. No en va, la sanitat ja estava en mans dels governs territorials, com l'educació, precisament perquè es tracta d'atendre de manera pròxima les necessitats socials.

La prova de la ineficàcia de les mesures centralitzades és que ja hi ha diversos governs territorials que han pres decisions pel seu compte davant la inoperància de la centralització. I això ho ha fet Madrid, comprant directament a la Xina material sanitari; ho ha fet el País valencià, enviant dos avions a la Xina a carregar material d'aquest tipus, o Múrcia, tancant tota activitat laboral no imprescindible ... I nosaltres ja hem posat en marxa la fabricació pròpia de respiradors d'emergència, amés d'una app específica pel seguiment personalitzat de la situació sanitària; després ja serem solidaris i ho passarem a qui ho vulgui.

A alguns els deu semblar que mesures com el desplegament de l'exèrcit són una solució inqüestionable, a més de visualitzar el poder central arreu. I realment pot resultar útil l'aportació que puguin fer uns professionals que cobren per fer uns servei a la comunitat, però cal emprar-los en tasques que els hi són pròpies, com transport i reforç de mesures de vigilància, si cal. Però pensar que seran eficaços per desinfectar infraestructures, quan això demana una especialització apropiada, és molt suposar. Només calia veure les imatges de soldats desinfectant l'aeroport del Prat per advertir el seu nivell de preparació al respecte.

Situacions complexes demanen solucions diverses. Així ho han estès les mateixes empreses avançades, que descentralitzen les decisions en diferents

nivells de responsabilitat i en absolut en un sol nucli centralitzat, a menys que es tracti de resolucions estratègiques que afecten a tota la institució. I pel que fa als estats, tenim exemples com Alemanya, on els *länder* van prenent les decisions segons la seva situació, amb el consentiment del govern federal. Després es dirà que l'estat espanyol és el més descentralitzat d'Europa ...

No és ara el moment de fer oposició política perquè sí. Hi ha una situació d'emergència que demana els esforços de tots, fins i tot sense fronteres estatals. Però davant de peticions que resulten discrepants respecte les mesures centralitzades, la resposta més que ser la de no polemitzar ha de ser la d'escoltar i corresponsabilitzar-se. Pensar que a Madrid es prendran millors i més ràpides mesures per als catalans que a Barcelona, o per als illencs que a Palma, o per als valencians a València ... és una pura entelèquia, que solament s'explica per allò de "una", a la qual s'afegí durant molt temps allò de "*grande y libre*", quan érem a les antípodes del significat d'aquests conceptes. Ara, sense emprar les mateixes paraules, en nom de la solidaritat, l'equitat, etc., s'actua de manera semblant. Si algun territori creu que des de Madrid els governen millor, ho té fàcil: que renunciï al seu autogovern. No és el cas de Catalunya.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)